

Іван КРИВОРУЧКО

перший заступник керівника
Вінницької місцевої прокуратури
Вінницької області
mletovinn@gmail.com

УДК 343.326

ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ

В Україні упродовж останніх трьох років набула дедалі більшої актуальності проблема кримінальної відповідальності за створення та діяльність терористичних організацій. Якщо раніше лише існували кримінально-правові заборони, в яких передбачалася відповідальність за таку протиправну діяльність, то сьогодні в країні діють самопроголошені Луганська народна республіка («ЛНР») та Донецька народна республіка («ДНР»), які за формальними ознаками підпадають під поняття «терористична організація», що використовується у ст. 1 Закону України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом» [1].

Верховна Рада України звернулася до міжнародних інстанцій (Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу) із проханням визнати «ЛНР» та «ДНР» терористичними організаціями [2]. Разом із тим під час голосування 16 січня 2018 року за поправки до проекту Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Доне-

цькій та Луганській областях» від 4 жовтня 2017 року (реєстр. № 7163) [3], в яких пропонувалося визнати самопроголошені «ЛНР» та «ДНР» терористичними організаціями, лише 76 депутатів із 340 присутніх в залі віддали свої голоси за вказані вище поправки [4].

У Кримінальному кодексі України (КК України) передбачено належний механізм для протидії діяльності терористичних організацій в нашій країні. У ньому криміналізовано такі злочини, як терористичний акт (ст. 258), втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1), публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2), створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3), сприяння вчиненню терористичного акту (ст. 258-4), фінансування тероризму (ст. 258-5). Кожна із вказаних статей передбачає відповідальність за створення та діяльність терористичних організацій в Україні. Злочини, про які йшлося вище, можуть бути вчинені уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи. Відтак це є підставою для застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичної особи (ст. 96-3 КК України).

Оскільки інститут застосування відповідних заходів є новим у кримінальному праві України, його практично не

використовують. Це стосується й заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб за вчинення злочинів терористичного спрямування. Враховуючи посилену суспільну небезпеку зазначених злочинів, а також актуальність для України проблеми створення та діяльності терористичних організацій, дослідження питання про застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб за цей злочин є вкрай актуальним.

Вивчення проблем, окреслених у цій статті, повинно здійснюватися на перетині тематик розгляду як злочинів терористичного характеру, так і матеріальних підстав застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Серед учених криміналістів, які досліджували питання кримінальної відповідальності за діяльність терористичних організацій, варто назвати, зокрема, П.П. Андрушка, В.Ф. Антипенка, А.А. Вознюка, С.А. Буткевича, А.О. Данилевського, О.М. Джужу, В.В. Драного, В.П. Ємельянова, А.Е. Ізетова, В.А. Ліпкана, Л.В. Новікову, М.В. Семикіна. Також слід виокремити науковий доробок у розробленні проблеми застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб А.С. Беніцького, О.З. Гладуна, В.К. Гришука, О.О. Дудорова, З.А. Загинеї, К.П. Задой, О.О. Комоска, А.С. Нерсисяна, О.Ф. Пасеки, А.В. Савченка, В.С. Сотніченка, М.І. Хавронюка, Г.З. Яремко, А.М. Ященко та інших. Необхідно вказати і на спеціальне дослідження О.З. Гладуна з проблем відповідальності юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості від їх імені [5]. Однак проблема застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за діяльність терористичних організацій у працях вказаних вище науковців практично не висвітлювалася, що свідчить про необхідність аналізу окресленого питання з урахуванням реалій сьогодення.

Метою статті є вивчення проблеми застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за діяльність терористичних організацій в Україні.

Поняття «діяльність терористичних організацій» охоплюється дефініцією «терористична діяльність», під якою розуміється плану-

вання, організація, підготовка та реалізація терористичних актів; підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях; організація незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, так само як і участь у таких актах; вербування, озброєння, підготовка та використання терористів; пропаганда і поширення ідеології тероризму; фінансування та інше сприяння тероризму (ст. 1 Закону України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом» [1]).

Необхідність закріплення у законодавстві України інституту застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення злочинів терористичного характеру обумовлена насамперед рекомендаціями міжнародних конвенцій, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Як вказує З.А. Загинеї, у відповідних міжнародних документах закріплено рекомендацію, а не зобов'язання передбачити у національному законодавстві відповідальність юридичних осіб [6, с. 49]. Так, у ст. 10 Конвенції Ради Європи від 16 травня 2005 року «Про запобігання тероризму» [7], ратифікованої Верховною Радою України із заявами і застереженнями згідно із Законом України від 31 липня 2006 року № 54-V [8], передбачено можливість притягнення до кримінальної відповідальності безпосередньо юридичних осіб: кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними згідно з її правовими засадами для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у вчиненні злочинів, зазначених у ст.ст. 5–7 та 9 цієї Конвенції. Залежно від правових засад відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільною або адміністративною. Така відповідальність не усуває кримінальної відповідальності фізичних осіб, які вчинили злочини. До злочинів, за вчинення яких у цьому міжнародному документі рекомендовано передбачити відповідальність юридичних осіб, належать публічне підбурювання до вчинення терористичного злочину (ст. 5), залучення до тероризму (ст. 6), навчан-

ня тероризму (ст. 7), участь як співучасника у вчиненні одного зі злочинів, передбачених у ст.ст. 5–7 цієї Конвенції; організація інших осіб або надання їм інструкцій для вчинення одного зі злочинів, передбачених у ст.ст. 5–7 цієї Конвенції; сприяння у вчиненні одного чи більш ніж одного зі злочинів, передбачених у ст.ст. 5–7 цієї Конвенції, групою осіб, які діють зі спільною метою. Таке сприяння повинно бути умисним та: здійсненим з метою допомоги кримінальній діяльності або злочинному наміру групи осіб у випадках, коли така діяльність або намір спричиняють вчинення одного зі злочинів, передбачених у ст.ст. 5–7 цієї Конвенції; або здійсненим зі знанням наміру групи вчинити один зі злочинів, передбачених у ст.ст. 5–7 цієї Конвенції [7]. Подібні положення містяться й в інших міжнародних конвенціях, ратифікованих Україною [9].

Однією з підстав для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру є вчинення уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених у ст.ст. 258–258-3 КК України (п. 3 ч. 1 ст. 96-3 цього Кодексу). На відміну від Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції», в якому передбачено, що у разі вчинення від імені та в інтересах юридичної особи її уповноваженою особою злочину самостійно або у співучасті до юридичної особи у випадках, визначених КК України, застосовуються заходи кримінально-правового характеру (ч. 1 ст. 65 Закону) [10], регулятивне законодавство у сфері протидії тероризму не містить відповідних положень. У ньому лише передбачено заходи адміністративного характеру стосовно організації, яка відповідальна за вчинення терористичного акту та визнана терористичною (ст. 24 Закону України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом»). Як передбачено у ч. 1 цієї статті, відповідна організація підлягає ліквідації, а її майно конфіскується [1]. Вважаємо це недоліком законодавчої техніки та пропонуємо доповнити Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом» нормативним приписом аналогічного змісту.

Проаналізувавши підставу застосування щодо юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за вчинення злочинів терористичного характеру, зазначимо, що на відміну від інших аналогічних підстав (п.п. 1, 4 ч. 1 ст. 96-3 КК України) вона сформульована дещо по-іншому. Так, у п. 3 ч. 1 цієї статті передбачено, що підставою застосування заходів кримінально-правового характеру у цьому випадку є вчинення уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених ст.ст. 258–258-3 КК України. Водночас вчинення відповідних злочинів в інтересах юридичної особи підставою застосування таких заходів не визнається. Тлумачення того, що слід визнавати вчиненням злочину від імені юридичної особи, у КК України відсутнє, на відміну від законодавчого дефініювання поняття «вчинення злочину в інтересах юридичної особи» (ч. 1 примітки ст. 96-3 КК України). У цьому деякі науковці вбачають недолік законодавчої техніки, який «не дає змоги однозначно вказати, що слід розуміти під вчиненням уповноваженою особою злочину від імені юридичної особи» [11, с. 66]. В.К. Гришук та О.Ф. Пасека на підставі аналізу чинного законодавства України запропонували таку інтерпретацію поняття «вчинення злочину від імені юридичної особи»: «Вчинення дій від імені юридичної особи означає, що фізична особа має право виражати волю юридичної особи щодо виникнення, зміни чи припинення її прав та обов'язків. Таке право фізичної особи може виникати: 1) на підставі установчих документів, де визначено повноваження органу управління юридичної особи чи окремої фізичної особи ...; 2) на підставі Закону ...; 3) на підставі договору доручення або іншого договору, яким конкретній фізичній особі уповноваженим органом юридичної особи дозволяється діяти як її представникові» [12, с. 280].

На думку З.А. Загинеї, «ураховуючи формулювання першої законодавчої конструкції, слід визнати, що такі елементи, як «вчинення злочину від імені юридичної особи» та «вчинення злочину в інтересах юридичної особи» є різними за змістом та не збігаються. Тому і вчинення уповноваженою особою будь-якого злочину терористичної спрямованості від імені юридичної особи не може призвес-

ти до отримання неправомірної вигоди або створити умови для отримання такої вигоди, або не може бути спрямованим на ухилення від передбаченої законом відповідальності. Така інтерпретація здатна унеможливити застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб у випадку, передбаченому в п. 3 ч. 1 ст. 96-3 КК України» [11, с. 66]. О.З. Гладун також зазначає, що «малоймовірним є фінансування тероризму (ст. 258-5 КК України) з банківського чи казначейського рахунку юридичної особи, адже такі дії, як правило, здійснюються приховано, з використанням так званих брудних коштів» [5, с. 11]. В.К. Гришук та О.Ф. Пасека, характеризуючи вчинення злочину від імені юридичної особи, зауважують, що «більшість службовців, працівників – не більш ніж «члени» юридичної особи, її «руки», котрі виконують певний обсяг роботи. Про них не можна сказати, що вони діють свідомо від імені юридичної особи. Інші – директори, члени правління – це своєрідна «свідомість» юридичної особи, що контролює її діяльність». Ці науковці далі розмірковують, що «до юридичних осіб заходи кримінально-правового характеру повинні застосовуватись у випадку вчинення керівником юридичної особи, її засновником, учасником, іншою уповноваженою особою самостійно або у співучасті, у межах своїх повноважень, від імені та в інтересах юридичної особи винного суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого Кримінальним кодексом України» [12, с. 154, 193].

Таким чином, вбачається, що підставу застосування заходів кримінально-правового характеру, передбачену п. 3 ч. 1 ст. 96-3 КК України, слід змінити, вказавши, що ці заходи щодо юридичної особи застосовуються у випадку вчинення уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених у ст.ст. 258–258-3 цього Кодексу.

Проаналізувавши Єдиний державний реєстр судових рішень, вдалося виявити кілька процесуальних рішень, в яких порушувалося питання про застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб у разі вчинення уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого

злочину терористичного характеру. Однак в окремих випадках відповідне питання ставиться необґрунтовано. Наприклад, ухвалою колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ апеляційного суду Донецької області від 21 жовтня 2015 року було скасовано ухвалу слідчого судді Краматорського міського суду Донецької області від 8 вересня 2015 року, якою було задоволено клопотання заступника начальника слідчого управління прокуратури Донецької області та накладено арешт на усі грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку № 2600030912801, що належать Товариству з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «Торгова компанія (ТК) «Є» в Публічному акціонерному товаристві (ПАТ) «Д», шляхом заборони перераховувати грошові кошти з вказаного рахунку. На думку органу досудового слідства, використовуючи банківські рахунки, службові особи ТОВ «ТК «Є», здійснюючи підприємницьку діяльність з купівлі-продажу палива, у період з листопада 2014 року по серпень 2015 року, перераховуючи грошові кошти в особливо великому розмірі на рахунки контрагентів, які фактично знаходяться на тимчасово окупованій території Донецької області, систематично здійснювали фінансування терористичної організації «ДНР», тобто вчинили злочин, передбачений ст. 258-5 КК України. Колегія суддів вважає, що такі висновки слідчого судді є передчасними і не відповідають матеріалам кримінального провадження. Відповідно до ч. 1 ст. 170 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) арештом майна є тимчасове позбавлення підозрюваного, обвинуваченого, юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, у разі якщо до такої особи може бути застосовано захід кримінально-правового характеру у вигляді конфіскації майна, можливості відчужувати певне її майно. У цьому випадку йдеться про арешт майна юридичної особи. Колегія суддів, проаналізувавши ст.ст. 96-3, 96-8, 96-9 КК України, дійшла висновку, що конфіскація майна юридичної особи застосовується при ухваленні обвинувального вироку щодо посадової особи за здійснення злочинів, передбачених ст.ст. 258–258-5 КК України. При цьому колегія суддів, всупереч формулюванню підстави

застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичної особи у випадку вчинення уповноваженою особою будь-якого злочину терористичного характеру, в ухвалі вказала, що відповідний злочин було вчинено від імені та в інтересах юридичної особи. Проте колегія суддів зробила обґрунтований висновок про необхідність скасування ухвали слідчого судді Краматорського міського суду Донецької області від 8 вересня 2015 року, оскільки відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) про вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 258-3, ч. 2 ст. 364 КК України, були внесені 20 лютого 2015 року, але на час розгляду провадження в апеляційному суді жодній з посадових осіб ТОВ «ТК «Є.» підозру у вчиненні злочину не пред'явлено. Таким чином, на день розгляду провадження в апеляційному суді особу, причетну до вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 258-3, ч. 2 ст. 364 КК України, не встановлено [13]. Як вбачається, колегія суддів, прийнявши обґрунтоване рішення, зважаючи на матеріали кримінального провадження, все ж таки недостатньо повно обґрунтувала прийняте рішення. Відповідно до ч. 8 ст. 214 КПК України відомості про юридичну особу, щодо якої можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру, вносяться слідчим або прокурором до ЄРДР негайно після вручення особі повідомлення про підозру у вчиненні від імені та в інтересах такої юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених ст.ст. 109, 110, 113, 146, 147, 160, 209, 260, 262, 306, ч.ч. 1 і 2 ст. 368-3, ч.ч. 1 і 2 ст. 368-4, ст.ст. 369, 369-2, 436, 437, 438, 442, 444, 447 КК України, або від імені такої юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених ст.ст. 258–258-5 КК України. Про внесення відомостей слідчий або прокурор не пізніше наступного робочого дня письмово повідомляє юридичну особу. Провадження щодо юридичної особи здійснюється одночасно з відповідним кримінальним провадженням, у якому особі повідомлено про підозру [14]. Таким чином, оскільки, як зазначено в ухвалі колегії суддів, жодній з посадових осіб ТОВ «ТК «Є.» підозру у вчиненні злочину не пред'явлено, то провадження щодо юридичної особи у межах вказаного вище кримінального провадження не здійснювалося.

Тому немає підстав для застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб, а отже, й підстав для арешту майна як заходу забезпечення кримінально-провадження.

Аналогічне рішення було прийнято слідчим суддею Октябрського районного суду м. Полтави в ухвалі про скасування арешту майна від 2 грудня 2015 року. У цьому рішенні передбачено, що в ЄРДР внесено відомості про те, що уповноважені особи учасника ПАТ «Хорольський молококонсервний комбінат дитячих продуктів» та учасника ПАТ «Хорольський молококонсервний комбінат дитячих продуктів» Відкритого акціонерного товариства «Нутріінвест», діючи за попередньою змовою групою осіб, протягом 2014–2015 років вчинили дії з метою фінансового та матеріального забезпечення терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР». У зазначеній ухвалі вказано, що в кримінальному провадженні підозра жодній особі не пред'являлась. За 11 місяців, упродовж яких тривало досудове розслідування, жодних уповноважених осіб ПАТ «Хорольський молококонсервний комбінат дитячих продуктів», які нібито протягом 2014–2015 років вчинили дії з метою фінансового та матеріального забезпечення терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», не встановлено. Жодних дій, як вказано в ухвалі судді, з метою фінансового та матеріального забезпечення терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР» протягом 2014–2015 років не здійснювалося. Органами досудового розслідування не надано жодного доказу того, що таке фінансування здійснювалося [15]. Як і в попередньому випадку, суд не повною мірою мотивував свою позицію про відсутність підстав для застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи.

Ураховуючи нечіткість у кримінальному законодавстві України поняття «вчинення злочину від імені юридичної особи», що віднесено до недоліків законодавчої техніки, а також неможливість застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи у випадку вчинення злочину терористичного характеру рядовим працівником, оскільки вони не можуть діяти від імені юридичної особи, підтримуємо точку зору науковців щодо зміни формулювання

відповідної підстави. Пропонуємо таке формулювання п. 3 ч. 1 ст. 96-3 КК України: «вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого зі злочинів, передбачених у статтях 258–258-3 цього Кодексу».

Доходимо також висновку про необхідність доповнення Закону України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом» положенням про відповідальність юридичних осіб за вчинення злочинів терористичного характеру. Вважаємо за доцільне змінити назву ст. 24 цього Закону на «Відповідальність юридичних осіб за терористичну діяльність» та доповнити її абзацом другим такого змісту: «У разі вчинення від імені юридичної особи її уповноваженою особою будь-якого зі злочинів, передбачених у статтях 258–258-3 Кримінального кодексу України, самостійно або у співучасті до юридичної особи у випадках, визначених цим Кодексом, застосовуються заходи кримінально-правового характеру».

Слід рекомендувати слідчим, прокурорам та суддям, які здійснюють досудове розслідування та судовий розгляд кримінальних проваджень, у злочинах, передбачених у п.п. 1, 2,

4 ч. 1 ст. 96-3 КК України, в тому числі у разі вчинення уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого злочину, передбаченого в ст.ст. 258–258-5 КК України, у випадку прийняття будь-яких процесуальних рішень, коли КПК України передбачає врахування відповідних матеріальних підстав застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб, брати до уваги те, що провадження стосовно юридичної особи повинно бути належно розпочате, як це передбачено у ч. 8 ст. 214 КПК України. Якщо відомості про юридичну особу не були внесені в ЄРДР, то відсутні процесуальні підстави здійснювати відповідне провадження, а отже, приймати процесуальні рішення, обумовлені провадженням щодо юридичної особи та процесуальним статусом представника юридичної особи, стосовно якої здійснюється провадження.

Наукові висновки, отримані під час роботи над цією статтею, можуть бути використані для подальшого вивчення проблеми застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення злочинів загалом та за діяльність терористичних організацій зокрема.

Список використаних джерел:

1. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
2. Звернення до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором: постанова Верховної Ради України від 27 січня 2015 року № 129-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/129-19>
3. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях: проект Закону України від 4 жовтня 2017 року (реєстр. № 7163) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62638
4. Верховна Рада не визнала «ЛНР» та «ДНР» терористичними організаціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://firstsocial.info/news/verhovna-rada-ne-viznala-dnr-ta-lnr-terroristichnimi-organizatsiyami>
5. *Гладун О.З.* Відповідальність юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості від їх імені / О.З. Гладун // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки: зб. наук. праць. – Львів: Растр-7, 2017. – № 5. – С. 109–118.
6. *Загінєй З.А.* Квазікримінальна відповідальність юридичних осіб за кримінальним та кримінальним процесуальним законодавством України / З.А. Загінєй // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2017. – № 3. – С. 49–56.
7. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16 травня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_712

8. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про боротьбу з тероризмом: Закон України від 31 липня 2006 року № 54-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/54-16>

9. Міжнародна конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з фінансуванням тероризму від 9 грудня 1999 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_518

10. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

11. *Загинеї З.А.* Основні недоліки нормотворчої техніки інституту застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб / З.А. Загинеї // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2017. – № 4. – С. 58–78 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/4-2017/zaginej.pdf>

12. *Гришук В.К.* Кримінальна відповідальність юридичних осіб: міжнародний досвід та основні теоретичні підходи: наук.-практ. посіб. / В.К. Гришук, О.Ф. Пасека. – Київ: Юрінком Інтер, 2017. – 296 с.

13. Ухвала колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду Донецької області від 21 жовтня 2015 року. Справа № 234/14768/15-к [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53419213>

14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

15. Ухвала слідчого судді Октябрського районного суду м. Полтави про скасування арешту майна від 2 грудня 2015 року. Справа № 554/8528/15-к [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55230002>

Іван КРИВОРУЧКО

ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ

Досліджено проблему застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за діяльність терористичних організацій. Запропоновано зміни до Кримінального кодексу України та до Закону України «Про боротьбу з тероризмом». Розроблено рекомендації для практичних працівників стосовно прийняття процесуальних рішень у провадженнях про застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб.

Ключові слова: захід кримінально-правового характеру; юридична особа; тероризм; злочин терористичного характеру; терористична діяльність; кримінальне провадження; провадження щодо юридичної особи; арешт майна; представник юридичної особи, стосовно якої здійснюється провадження.

Іван КРИВОРУЧКО

ПРИМЕНЕНИЕ К ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ МЕР УГОЛОВНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРА ЗА СОВЕРШЕНИЕ ПРЕСТУПЛЕНИЙ ТЕРРОРИСТИЧЕСКОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ

Исследована проблема применения мер уголовно-правового характера к юридическим лицам за деятельность террористических организаций. Предложены изменения в Уголовный кодекс Украины и в Закон Украины «О борьбе с терроризмом». Разработаны рекомендации для практических работников о принятии процессуальных решений в производствах о применении мер уголовно-правового характера к юридическим лицам.

Ключевые слова: мера уголовно-правового характера; юридическое лицо; терроризм; преступление террористического характера; террористическая деятельность; уголовное производство; производство в отношении юридического лица; арест имущества; представитель юридического лица, в отношении которого осуществляется производство.

Ivan KRYVORUCHKO

**TAKING MEASURES OF CRIMINAL LEGAL NATURE
AGAINST LEGAL ENTITIES FOR COMMITTING CRIMINAL
OFFENCES CONNECTED TO TERRORISM**

The article investigates the problem of the application of criminal-law measures against legal entities for the activities of terrorist organizations. Amendments to the Criminal Code of Ukraine and to the Law of Ukraine «On Combating Terrorism» were proposed. Recommendations to practical workers regarding the adoption of procedural decisions in the implementation of criminal measures against legal entities.

Keywords: criminal-legal measure; legal entity; terrorism; a crime of a terrorist nature; terrorist activity; criminal proceedings; proceedings concerning a legal entity; arrest of property; representative of the legal entity in respect of which the proceedings are being conducted.

